Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Budowa i rozwój systemu nadzoru rynku w zakresie dostępności produktów i usług

Kompas Dostępności

16 (listopad)

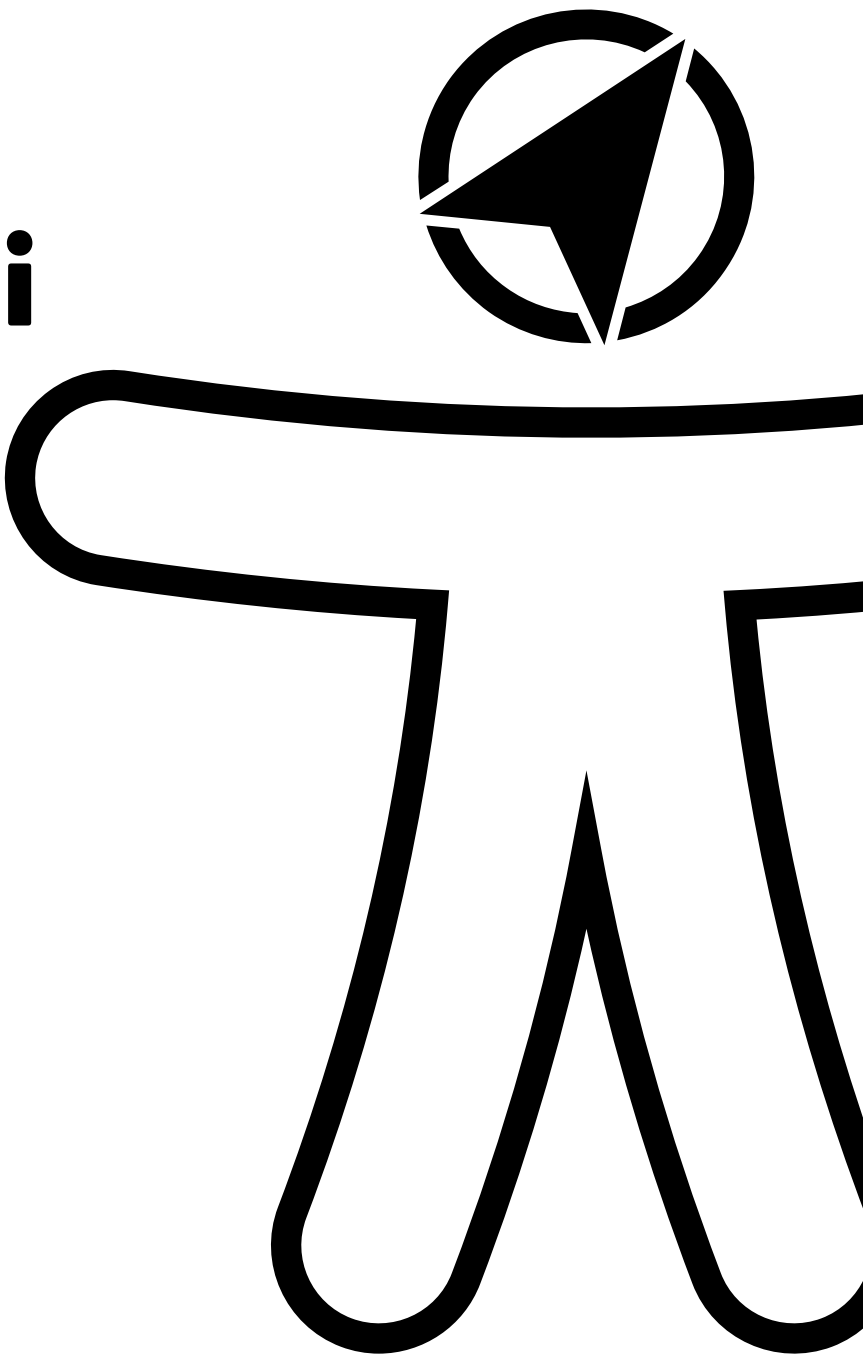

UKE PFRON

Polski Akt o Dostępności. Jestem przedsiębiorcą i właśnie się dowiedziałem, że mogę podlegać ustawie. Co teraz?

Jeśli jesteś przedsiębiorcą i dopiero niedawno usłyszałeś o Polskim Akcie o Dostępności, prawdopodobnie towarzyszą Ci dwie myśli:

- pierwsza: „To mnie chyba dotyczy”,
- druga: „Nie mam pojęcia, co mam teraz zrobić — i czy grożą mi sankcje”.

To bardzo częsty moment wejścia w temat. I jednocześnie moment kluczowy. Bo choć ustawa rzeczywiście wprowadza nowe obowiązki i realne mechanizmy nadzoru, to nie jest pułapką zastawioną na przedsiębiorców. Jest systemem, który — dobrze zrozumiany — daje przestrzeń na działanie, korektę i dialog z organami nadzoru.

Pytanie brzmi: od czego zacząć, żeby nie działać po omacku i nie obudzić się z problemem?

Krok 1: Sprawdź, czy podlegasz ustawie

Wielu przedsiębiorców wychodzi z założenia, że Polski Akt o Dostępności obejmuje wszystkich. Tak nie jest.

Ustawa bardzo precyzyjnie określa zakres przedmiotowy i podmiotowy. Obejmuje wyłącznie wskazane produkty i usługi oraz określone role rynkowe: producentów, upoważnionych przedstawicieli, importerów, dystrybutorów i usługodawców. **Co istotne — mikroprzedsiębiorcy świadczący usługi są z obowiązków wyłączeni.**

Dlatego pierwszym krokiem nie jest działanie techniczne, lecz sprawdzenie, czy podlegasz regulacji.

Krok 2: Jeśli podlegasz — ustal, kto będzie Cię nadzorował

Polski Akt o Dostępności nie tworzy jednego megaurzędu. System nadzoru jest rozproszony branżowo.

Od tego zależy:

- z kim prowadzić dialog,
- kto oceni Twoje działania, jeśli pojawi się problem.

Krok 3: Przeprowadź ocenę dostępności — nie audyt idealny, tylko uczciwy

Jednym z największych mitów wokół ustawy jest przekonanie, że ocena dostępności musi być natychmiast pełna i perfekcyjna. Nie musi.

Liczy się świadomość stanu faktycznego i gotowość do działania.

Krok 4: Sporządź dokumentację — to nie biurokracja. To Twoja tarcza

Jeśli jest jeden element, który realnie chroni przedsiębiorcę w systemie nadzoru, to dokumentacja.
Powinna obejmować:

- wyniki oceny dostępności,
- opis podjętych i planowanych działań,
- uzasadnienia ewentualnych odstępstw.

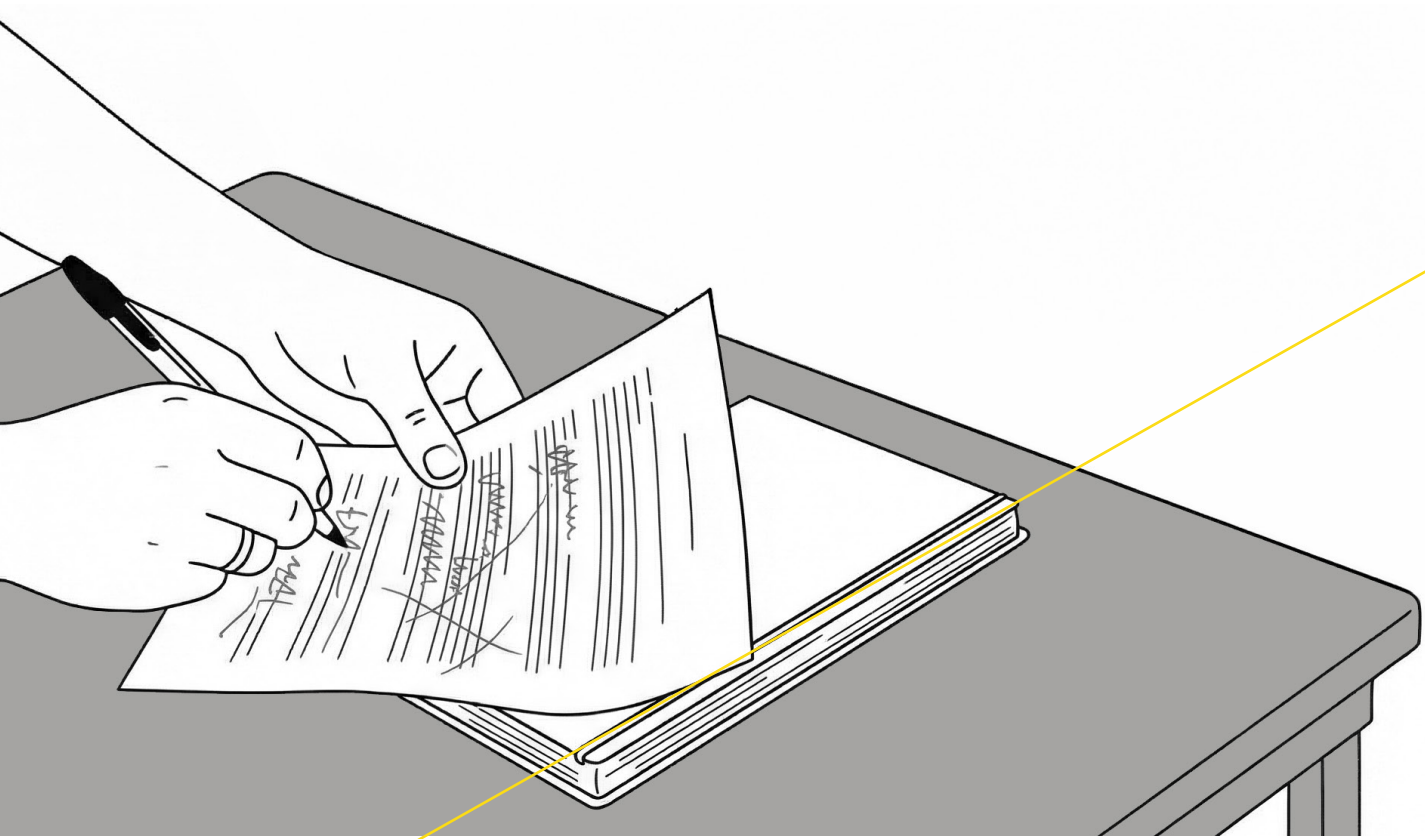

Krok 5: Jeśli spełniasz wymagania — pokaż to

Spełnianie wymagań dostępności to jedno, ale ustawa nakłada także obowiązek poinformowania o tym użytkowników. Informacja o dostępności powinna być łatwo dostępna, jasna i zrozumiała.

Użytkownik ma prawo wiedzieć, w jakim zakresie dostępność jest zapewniona, jakie rozwiązania zostały wdrożone oraz gdzie może uzyskać dodatkowe informacje lub wsparcie.

Brak tych informacji, nawet przy spełnionych wymaganiach technicznych, może zostać potraktowany jako niespełnienie obowiązków ustawowych.

Krok 6: Jeśli nie spełniasz wymagań — masz dwa wyjścia

Możesz:

- Zawiadomić właściwy organ nadzoru, informując o problemie, zrealizowanych i planowanych działaniach naprawczych.
- Jeśli spełnienie wymagania byłoby nieadekwatne — przeprowadzić ocenę adekwatności i uzasadnić odstępstwo.

Krok 7: Monitoruj i aktualizuj — dostępność to proces

Dostępność nie jest jednorazowym projektem. Wymaga stałej uwagi — zwłaszcza wtedy, gdy Twoje produkty lub usługi się zmieniają. W praktyce chodzi o to, żeby dostępność była częścią zarządzania jakością, a nie akcją „na ostatnią chwilę". Warto więc wdrożyć proste zasady utrzymania dostępności:

- wyznacz osobę lub zespół odpowiedzialny za dostępność ,
- monitoruj zmiany: aktualizacje, nowe funkcje, przebudowy interfejsu, zmiany dostawców lub komponentów,
- po każdej istotnej zmianie sprawdź dostępność i odnotuj wynik (co działa lub wymaga poprawy),
- aktualizuj informację o dostępności tak, aby była zgodna ze stanem faktycznym,
- regularnie wracaj do tematu (np. cykliczny przegląd) — nawet jeśli nie było dużych zmian.

Polski Akt o Dostępności nie jest rozwiązaniem jednorazowym. Produkty się zmieniają, aplikacje są aktualizowane, a nowe funkcje pojawiają się regularnie — dlatego monitorowanie i bieżąca aktualizacja są nie tylko obowiązkiem, lecz także realną ochroną przed ryzykiem

A co z terminami? Czy naprawdę „mamy czas do 2030 roku”?

Zasada jest jednoznaczna: od 28 czerwca 2025 roku nowe produkty i usługi muszą być dostępne od razu.

Okresy przejściowe dotyczą wyłącznie:

- umów zawartych przed tą datą,
- produktów, które już wcześniej były w sprzedaży,
- konkretnych kategorii urządzeń.

To nie jest „odroczenie obowiązku”. To kontrolowane wygaszanie stanu sprzed ustawy.

Co to wszystko oznacza w praktyce?

Dla przedsiębiorcy najważniejsze są:

1. czy podlegam ustawie,
2. kto mnie nadzoruje,
3. ocena stanu dostępności,
4. działanie zanim zrobi to organ nadzoru.

Polski Akt o Dostępności nie jest ustawą represyjną. Jest ustawą systemową.
A w systemach najlepiej radzą sobie ci, którzy rozumieją reguły gry — zanim pojawi się pierwszy problem.

Infolinia PFRON dotycząca dostępności: tel. + 48 22 581 84 10 wewnętrzny 4
e-mail: dostepnosc@pfron.org.pl
dostepnosc.pfron.org.pl